

ter vare voksede op, paalagde dem en Skat, som svarede til den, der har hvilet paa andre Objekter. Jeg kan ikke se anderledes paa denne Sag og mener ogsaa, at vi skulle tilstræbe helt igennem at komme til en anden Ordning af vore Beskatningsforhold. Derfor kan jeg ikke dele den Betragtning, jeg har hørt udtale her, og jeg kan heller ikke være enig med den højtærede Landbrugsminister i, at det skulde være urigtigt til Afgørelse af Tiendespørgsmaalet at gaa til Anvendelse af Tvangsforanstaltninger, naar det viser sig, at Frivillighedens Vej, som man allerede har søgt at gaa for flere Aar tilbage, ikke fører til Maalet. Jeg er bange for, at den ikke fører dertil.

Dermed skal, som sagt, ikke være udtalt, at det foreliggende Forslag ikke kan lide af Mangler, men det er ikke min Opgave at præcisere Forholdet nærmere, dette maa være en Frugt af fortsat Overvejelse. Det er jo indrømmet, at det er moderat, set fra Tiendeejernes Standpunkt, og jeg er endogsaa tilbøjelig til at mene, at der kunde være Grund til at undersøge, om ikke Tienden nu oppebæres, i ethvert Tilfælde paa adskillige Steder, af saadanne Folk og paa en saadan Maade, at det er tvivlsomt, om den egentlig bæres med Rette. Naar vi f. Eks. for ikke mange Aar siden have gennemført ved Lov en Alderdomsunderstøttelse til gamle Folk, der trænge dertil, og vi saa se, at en stor Del af Tienderne ere henlagte til Klostre eller lignende Stiftelser til Støtte for gamle, der i de allerfleste Tilfælde slet ikke angaa de Skatteydere, som betale Tienden, forekommer det mig at være et Forhold, som der var Grund til at tage under Overvejelse. Det samme gælder ogsaa Spørgsmaalet om den Tiende, som ydes til Kirkernes Vedligeholdelse, og som vitterligt i nogle Tilfælde daarligt slaar til, medens den maaske i andre er langt ud over, hvad der er nødvendigt. Kort sagt, jeg mener, at der er adskillige Forhold, der med Grund kunde gøres til Genstand for Overvejelse sammen med dette Spørgsmaal. Men jeg lægger megen Vægt paa, at dette bliver Genstand for Overvejelse, saaledes at Spørgsmaalet kommer helt ud af Verden, og jeg skal rent ud sige, hvad der for mig ligger bagved, naar jeg nærer dette Ønske. Min Grund er den, at jeg tror, at saa længe dette Spørgsmaal ikke er løst, virker det til i vort Land at skille Samfundsklasser, som ellers kunde arbejde sammen i det offentlige Liv. Heri ser jeg den stærkeste Grund for mig til at give de Herrer, der

have indbragt dette Forslag, denne min Tilslutning.

Bluhme: Det er kun et Par Bemærkninger, jeg vil gøre over for de ærede Ministre, idet jeg som Ejendomsbesidder ogsaa har en Smule Kendskab til Stemningen blandt Landbefolkningen i Anledning af dette Spørgsmaal og ogsaa har haft Anledning til at tænke over Berettigelsen af det her foreliggende Forslag. Efter alt, hvad jeg kender til Stemningen rundt omkring i Landbefolkningen, kan jeg ikke nægte, at det forekommer mig, det nok kunde være værd for Statskassen at bringe et Offer for at komme ud af disse Forhold, som betinge og forklare en overordentlig høj Grad af Utilfredshed hos Befolkningen. Utilfredsheden har sin Grund i Formeningen om, at der lægges en uberettiget Byrde paa en Del af Befolkningen, en Byrde nemlig, som skal tjene til at opretholde Kirken og dens Betjening, uagtet Kirken burde være til for alle, og burde bæres af alle. Den ærede Landbrugsminister har sagt, at den bestaaende Lov gør Fyldest, og at Grunden til, at man ikke har benyttet den, er den, at man havde ventet sig større Fordele af den. Da det viste sig, at der ikke var haandgribelige Fordele at hente ved Loven, var Utilfredsheden ikke saa gennemgribende hos Befolkningen, at man vilde have den Ulejlighed at afløse Tienden. Jeg tror, den højtærede Minister tager fejl i saa Henseende. Grunden til, at man ikke har benyttet Loven, er ikke, at man ikke vil have Ulejlighed, men derimod, at det er umuligt at benytte den. Jeg vil henstille til den højtærede Minister, om han ikke i Sagens Interesse vil sammenkalde alle Regeringskommissærerne, som skulle lede Afløsningen, og tale med dem om Sagen, thi saa tror jeg, at han vil blive oplyst om, at der rundt omkring i Landet er søgt paa at faa dette Forhold ordnet, men at det har været umuligt, selv hvor Tiende-ejer og Tiendeyder have haft et fælles Ønske derom. Det er en Henstilling, jeg gør. Jeg har mit Kendskab til dette fra en Regeringskommissær, og jeg tror, at det forholder sig rigtigt, hvad jeg her siger.

Den ærede Finansminister udtalte, at Tienden er en Byrde, der, ligegyldig hvad Aarsagen havde været til dens Oprindelse, i Tidens Løb var bleven en fast Byrde, som gik ind under Forholdet ved Køb og Salg. Jeg tror ikke, den ærede Minister har ganske Ret deri. Tienden er ikke en fast Afgift, men en Afgift, der veksler med